

som den finder ganske betryggende, naar han kommer ind i en saadan Forretning, vedbliver at drive den med de samme Kvalifikationer, som han tidligere havde; men Loven taler ikke om, at man kan tage Borgerskabet fra ham, hvis han bliver som en af de Gamle, man ikke vil have. Der er ingen Bestemmelse om, at han forbyrder sin Næringsdrift, fordi der hos ham f. Ex. driktes noget mere, end man vil have. Jeg indser meget vel, at det kan være det Fornuftigste for de fleste Kommunalbestyrelser i Kjøbstæderne og for Borgemeistrerne at have et meget stort Tal af vigtige Næringsveie i deres By at besætte med deres Egne. Det er en stor Behagelighed at have saadanne, navnlig paa Eider, hvor Byerne begynde at tænke paa egen Saand og ikke altid ville underordne deres Meninger under den vise Magistrats og dens Benneris i Kommunalbestyrelsen. Som Næringsdrivende ere de dog i mange Maader afhængige af Politimyndighederne og disses Saandlangere, ogsaa paa en saadan Maade, at der kan gjøres en meget stor Forskjel mellem dem, der ere yndede af Politimyndighederne, og dem, der ikke ere det. Det vil ikke falde vanskeligt at oplyse ved Exempler, at een Part kan faae Forlængelse af Natteføde fremfor en anden, at visse Partier kunne faae Lov til at holde de Blade, de ville, medens andre kun faae Rettighed til Aftenføde og deslige paa Betingelse af, at de f. Ex. udelukke en vis Art Lektur fra deres Boverntningslokaler. Men jeg siger, at det er ganske naturligt, at man, nu da Forholdene have udvirket sig saaledes, at den hvide Magistrat med dens Benner i Kommunalbestyrelsen ikke som hidtil altid er Herre over Stemmningen i Byen, og der er reist en Bøvegelse, som lige saa lidt er udgaaet fra Vinhusene som de andre, sætter Pris paa at have en 10—12—14—15 Bestillinger for hver Tusind Mennesker i Byen, som man kan besætte paa egen Saand. Dette har utvivlsomt ligget langt fra Forslagsstillerens Tante, men jeg siger, at Loven i sit Indhold kan blive ret fornuftelig under de nuværende Forhold i Kjøbstæderne. Lige saa lidt som dette Lovforslag kan siges at ramme der, hvor det siges at ville sigte, lige saa sikkert er det et aldeles utaaaleligt Brud paa Næringslovgivningens Princip og lige saa sikkert kan det i højeste Maade misbruges i Magistrats og Kommunalbestyrelseris Saand. Som Lovforslaget nu er affattet, vil jeg derfor paa ingen Maade kunne give det min Stemme, om jeg end vil kunne gaa med til fornuftige Forandringer i Lovgivningen vedrørende Udøvelsen af disse Næringsveie, f. Ex. til at fastsætte andre Kvalifikationer end de almindelige. Naturligvis vil jeg kun kunne gaa med dertil, forsaavidt de saaledes ramme Alle eller betinge lige Ret for Alle, hvad enten de ere yndede af Magistraten og Flertallet i Kommunalbestyrelsen eller ikke; men at tænke mig Lovforslaget i denne Form vedtaget her i Thinget, er

for mig at tænke det Umulige. Jeg antager, at Lovforslaget vil blive behandlet med al mulig Belvillie i formel Henseende, og at vi begrave det eller lige saa lidt begrave det — som man vil — som andre Lovforslag, nemlig ved at sende det til Udvalg.

Lh. Nielsen: Den sidste ærede Taler sagde, at han havde hørt, at Lovforslaget var rettet mod den overflødige Nydelse af spritløse Drikke, men at han ikke saae Noget i Lovforslaget derom. Nei, ganske vist, direkte findes det der ikke, men det skal vel ogsaa mere indirekte søges deri. Under de Bemærkninger, jeg har at fremsætte, vil det blive klart, hvorledes jeg er stillet til selve Lovforslaget. I de senere Aar har en Forening, som kaldes Totalafholdenhedsforeningen, vaft en stærk Bevægelse, som har hidraget ikke Lidet til, at man er bleven opmærksom paa, i hvilken Grad Drikfældighed finder Sted her i Landet. Efter alle de Oplysninger, man har faaet ad statistisk Vel, og hvis Rigtighed Erfaringen forøvrigt ogsaa har stadfæstet, maa man sige, at hvilke gode Egenskaber vort Folk end kan være i Besiddelse af — synderlig afholdende synes det dog ikke at være. Man har iøvrigt, efter hvad jeg har set, aldeles ikke været uden Betænkelighed ved den Bestemmelse i Loven af 29de December 1857, der giver Enhver Ret til, naar han opfylder de almindelige Forudsætninger, at blive Værtshusholder. I det oprindelige Forslag fandtes en saadan Bestemmelse ikke, idet det der var overladt til Byraadene at indskrænke Antallet af Værtshusholdere paa Eids-punkter, hvor de fandt det tjenligt; men det blev med et Flertal — ingenlunde noget stort Flertal, nemlig med 36 Stemmer mod 24 — vedtaget i dette Thing, at Næringsloven i dette Punkt skulde være, som den blev. Man fremhævede imidlertid allerede dengang, at det rimeligvis vilde bevirke, at mange forulykkede Individer, ingenlunde fra en enkelt, men fra forskjellige Samfundskredse, vilde kaste sig over denne Næringsvei, og tillige frygtede man for, at der vilde blive et Ual af Værtshusholdere. Man var altsaa ikke blind for dette dengang, men man mente dog, at man burde gaa saa vidt, som Næringsloven af 1857 kom til at lyde. Rigtignok lyder Grundlovens § 83 ikke anderledes end, at den siger: „Alle Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv, som ikke ere begrundede i det almene Vel, skulle hæves ved Lov“. Menner man altsaa, at det er begrundet i det almene Vel, at der skal ske Indskrænkning i Antallet af Værtshusholdere, kan det meget godt ske grundlovsæmæssig. Noget Egnende finder allerede Sted den Dag idag paa mange Punkter. Jeg behøver blot at nævne Brændevinshandel og Brændevinssubstjænkning paa Landet; der er ikke den Frihed i saa Henseende, som der er i Byerne. Jeg vil spørge de ærede Medlemmer, om de f. Ex. ønske at faae en lig-